

PREZES
NACZELNEJ RADY ADWOKACKIEJ
Andrzej Zwara

Warszawa, 19 marca 2012 roku

Szanowny Pan

Andrzej Seremet

Prokurator Generalny RP

NRA-02-AZ/44/11

Szanowny Panie Prokuratorze!

Działając imieniem Naczelnej Rady Adwokackiej, na podstawie art. 58 pkt 9 ustawy Prawo o adwokaturze, który uprawnia Naczelną Radę Adwokacką do przedstawiania wniosków i postulatów w zakresie tworzenia i stosowania prawa, a także mając na względzie zadania samorządu adwokackiego, w tym w powinność podejmowania działań mających na celu tworzenie warunków do wykonywania ustawowych zadań adwokatury, reprezentowania adwokatury i ochrony jej praw oraz sprawowania nadzoru nad przestrzeganiem przepisów o wykonywaniu zawodu adwokata, pragnę zwrócić uwagę Pana Prokuratora na problematykę naruszania przepisów regulujących zakres tajemnicy obrończej i tajemnicy adwokackiej, tj. art. 178 pkt 1 k.p.k., art. 180 § 2 k.p.k., art. 225 § 3 k.p.k. oraz art. 6 ustawy Prawo o adwokaturze przez organy prowadzące postępowanie przygotowawcze, w tym w szczególności przez Prokuratorów powszechnych jednostek prokuratury, jednocześnie uprzejmie prosząc o analizę przedstawionego poniżej zagadnienia oraz zajęcie stanowiska w sprawie, a także, w razie potwierdzenia zasadności przedstawianych w niniejszym piśmie zastrzeżeń, o podjęcie stosownych działań prawnych mających na celu eliminację zachowań uniemożliwiających adwokatom właściwe wykonywanie obowiązków zawodowych. Sygnalizowany wyżej problem naruszania bezwzględnej zasady ochrony tajemnicy obrończej związany jest z napływającymi do Naczelnej Rady Adwokackiej z poszczególnych Izb Adwokackich informacjami dotyczącymi ujawniających się przypadków wzywania adwokatów pełniących funkcje obrońcy do składania zeznań w charakterze

świadka w sprawach, w których pełnią lub pełnili oni funkcje obrońcy oraz o związanych z tymi czynnościami procesowymi przypadkami naruszania prawa do obrony.

Mając na uwadze charakter, szczególny status i funkcję pełnioną przez przepisy służące ochronie tajemnicy obrończej należy wskazać, że zagadnienie ochrony tajemnicy obrończej uregulowane zostało w polskim systemie prawa w sposób szczególny. Z jednej strony w doktrynie prawa konstytucyjnego i procesowego wskazuje się, że ochrona tajemnicy obrończej związana jest nierozdzielnie z formalnym aspektem konstytucyjnego prawa do obrony uregulowanego w art. 42 ust. 2 Konstytucji RP. Wskazany przepis określa zarówno prawo do podejmowania wszelkich niesprzecznych z prawem działań mających na celu ochronę jednostki „przed wszelkimi konsekwencjami, a w szczególności ingerencjami w sferę wolności i praw, jakim zagraża bądź ze swej istoty powoduje proces karny”, jak i prawo do korzystania z pomocy wykwalifikowanego pełnomocnika procesowego (obrońcy). Istotne jest podkreślenie, że na poziomie konstytucyjnym definiuje się prawo do obrony jako podmiotowe „prawo do obrony człowieka, a nie jego „rolę” czy statusu w procesie karnym, wskazując zarazem, że korzystanie z pomocy obrońcy wymaga zapewnienia takich warunków kontaktu oraz jego poufności, aby umożliwić swobodne i realne korzystanie z pomocy. Prawo do obrony w aspekcie formalnym oparte jest zarazem na fundamentalnej zasadzie autonomii informacyjnej oraz poufności kontaktów z obrońcą. W tym aspekcie prawo do obrony wiąże się integralnie i nierozdzielnie z ochroną tajemnicy obrończej. Trzeba zaznaczyć, że odczytując z art. 42 ust. 2 Konstytucji podmiotowe prawo „(...) każdej osoby, przeciwko której prowadzone jest postępowanie karne, do nieskrępowanego kontaktu z obrońcą (...)”, istotę omawianej regulacji Trybunał Konstytucyjny dostrzega nie w tym, iż statuuje ona „(...) konstytucyjne prawo adwokatów do poszanowania tajemnicy obrończej”, lecz w tym, że przepis art. 42 ust. 2 określa „prawo podejrzanego i oskarżonego, czyli osób korzystających z pomocy prawnej”. Pozwala to przyjąć, że prawo do autonomii informacyjnej oraz zasada ochrony poufności kontaktów Mandanta z obrońcą stanowi konstytutywny element prawa do obrony, postrzeganego jako publiczne prawo podmiotowe przysługujące jednostce w sytuacji uzasadniającej skorzystanie z tego prawa. Uprawnienie do możliwości korzystania ze swobodnych kontaktów z obrońcą należy także do podstawowych standardów prawa międzynarodowego. Do tej kwestii odnoszą się wszak regulacje zawarte w art. 14 ust. 3 lit. b oraz d Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych oraz art. 6 ust. 3 lit. b i c Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności. Realizacji

formalnego aspektu konstytucyjnego prawa do obrony na poziomie ustawowym służą regulacje określające z jednej strony zakres i treść obowiązku zachowania przez obrońcę tajemnicy zawodowej przewidziane zarówno w ustrojowej ustawie – Prawo o adwokaturze, jak i w rozlicznych przepisach kodeksu postępowania karnego statuujących zakazy dowodowe, wreszcie znajdujące swoje dopełnienie w regulacji z zakresu prawa karnego materialnego. Złożoną materię regulacji ustawowej odnoszącej się do problematyki ochrony tajemnicy obrończej uzupełniają regulacje wewnętrzne samorządu adwokackiego zawarte w przyjętych zasadach etyki i godności zawodu, mających status wewnątrzorganizacyjnego kodeksu etyki. Regulacja odnosząca się do prawa do obrony w aspekcie formalnym, związanego z zasadą autonomii informacyjnej oraz ochroną poufności kontaktów z obrońcą jest w polskim systemie prawa mocno rozbudowana, zaś odnoszące się do tej kwestii przepisy zostały umieszczone na wszystkich bez mała piętrach hierarchicznie uporządkowanego systemu prawa.

Fundamentalny z punktu widzenia ochrony tajemnicy obrończej przepis art. 178 k.p.k. ustanawia bezwzględny niezupełny zakaz dowodowy, skierowany do wszystkich organów procesowych, tj. zarówno tych prowadzących postępowanie przygotowawcze, jak i sądu. Charakter wyrażonego w art. 178 k.p.k. zakazu jest tak stanowczy, że za niewątpliwy przyjmuje się brak możliwości jego uchylecia także w sytuacji, gdy na ujawnienie informacji uzyskanych przez obrońcę w związku z pełnieniem tej funkcji procesowej wyrażą zgodę wszyscy zainteresowani. Rozwiązanie zawarte w art. 178 k.p.k. uzupełniają regulacje dotyczące ochrony tajemnicy obrończej związanej z zawartością akt adwokata wrazone w art. 225 § 3 k.p.k. Nie ma wątpliwości, że przytoczony przepis ma charakter szczególny, odnoszący się do zasady ochrony tajemnicy obrończej w zakresie dotyczącym informacji zgromadzonych w pismach lub innych dokumentach i stanowi dopełnienie regulacji zawartej w art. 178 k.p.k. Jakkolwiek z teoretycznego punktu widzenia możliwe byłoby wyprowadzenie zakazu zapoznania się z treścią i wyglądem pism lub innych dokumentów obejmujących informacje związane z wykonywaniem funkcji obrońcy z brzmienia art. 178 k.p.k., wszak zapoznanie się z treścią tych dokumentów można byłoby bez większych trudności uznać za obejście zakazu wyrażonego w art. 178 k.p.k., to jednak prawodawca zdecydował o odrębnym, szczególnym i samodzielnym uregulowaniu omawianego zakazu.

W piśmiennictwie prezentowany jest zarazem pogląd, że jakkolwiek w zakresie innych obszarów brak jest w kodeksie postępowania karnego szczególnego przepisu

zawierającego regulację analogiczną do treści wskazanego powyżej art. 225 § 3 k.p.k., to treść art. 178 k.p.k. określa wystarczające zabezpieczenia w sferze ochrony tajemnicy obrończej, przesądzając, że także inne formy ingerencji w autonomię informacyjną między Mandantem a obrońcą, w tym w szczególności objawiające się poprzez kontrolę i utrwalanie rozmów obrońcy z Mandantem ***są z uwagi na treść art. 178 k.p.k. niedopuszczalne i nielegalne.***

Wyrażony w art. 178 pkt 1 k.p.k. bezwzględny niezupełny zakaz dowodowy skierowany jest do wszystkich organów procesowych, a jego bezwzględny charakter polega na tym, że obrońca lub adwokat reprezentujący interesy osoby zatrzymanej nie może być nigdy, przez żaden organ, zwolniony z obowiązku zachowania tajemnicy. Innymi słowy przepis ten reguluje absolutną zasadę braku jawności informacji związanych z wykonywaniem funkcji obrońcy w postępowaniu karnym. Co istotne, tajemnica obrończa dotyczy także okoliczności, o których obrońca dowiedział się, udzielając porady prawnej, chociażby ostatecznie nie podjął się obrony, oraz informacji uzyskanych przy prowadzeniu sprawy, niezależnie od źródła ich pochodzenia. Należy podkreślić, że prawo do obrony oraz związana z nim bezwzględna ochrona tajemnicy obrończej aktualizuje się – wedle stanowiska prezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego, już z chwilą popełnienia czynu zabronionego, nie zaś dopiero w momencie przedstawienia zarzutów. Takie stanowisko przesądza, że od tego właśnie momentu, niezależnie do formalnych relacji i objęcia lub też odstąpienia od pełnienia funkcji obrońcy, wszelkie informacje uzyskane przez adwokata w związku udzielaniem porady prawnej lub prowadzeniem sprawy, której przedmiotem jest kwestia ustalenia podstaw odpowiedzialności za przestępstwo lub przestępstwo skarbowe, podlegają konstytucyjnej i ustawowej ochronie.

Uzupełnieniem komentowanego przepisu jest art. 225 § 3 k.p.k., zgodnie z którym tajemnicą objęte są wszelkie pisma lub inne dokumenty obejmujące okoliczności związane z wykonywaniem funkcji obrońcy. Norma zawarta w art. 225 § 3 k.p.k. obliuguje bowiem organ dokonujący przeszukania do pozostawienia dokumentów bez zapoznawania się z ich treścią lub wyglądem w sytuacji, gdy obrońca oświadczy, że wydane lub znalezione pisma lub inne dokumenty obejmują okoliczności związane z wykonywaniem przez niego tej funkcji. Oświadczenie to może także złożyć inna osoba, od której żąda się wydania rzeczy, ale wówczas organ uzależni zaniechanie zatrzymania dokumentów od oceny wiarygodności jej oświadczenia. W przypadku powzięcia wątpliwości organ przekaze dokumenty do dyspozycji

sądu, który po zapoznaniu się z ich treścią wyda postanowienie o ich zatrzymaniu dla celów postępowania lub zarządzi ich zwrot. Przepis art. 225 § 3 k.p.k. stanowi zatem swoistą gwarancję niejawności pism i dokumentów, zawierających treści odnoszące się do wykonywania przez adwokata funkcji obrońcy. Gwarancja ta ma charakter bezwzględny, w przypadku złożenia stosownego oświadczenia przez adwokata. Natomiast jej rola ulega znaczącemu zawężeniu, gdy oświadczenie takie złoży jakakolwiek inna osoba. W takiej sytuacji bowiem organ dokonujący przeszukania będzie mógł przekazać dokumenty do dyspozycji sądu, który zanim zdecyduje o ich losie zapozna się z dużym prawdopodobieństwem z informacjami tajnymi.

Kodeks postępowania karnego przewiduje ponadto w art. 180 § 2 k.p.k. względny zakaz dowodowy dotyczący drugiego rodzaju tajemnicy – tajemnicy adwokackiej. Z analizy tego przepisu wynika, że w procesie karnym ustawodawca zdecydował się udzielić ochrony także tajemnicy adwokackiej nie mającej związku ze stosunkiem obrończym. Omawiany względny zakaz dowodowy dotyczy zatem stosunku pełnomocnictwa łączącego adwokata z inną osobą niż oskarżony czy zatrzymany. Wedle tego przepisu, adwokat może być przesłuchany co do faktów objętych tajemnicą zawodową tylko po zwolnieniu go od obowiązku jej zachowania przez sąd. Warunkiem takiego zwolnienia jest spełnienie występujących łącznie dwóch przesłanek: 1) gdy jest to niezbędne dla dobra wymiaru sprawiedliwości oraz 2) gdy okoliczność nie może być ustalona na podstawie innego dowodu.

Obowiązek zachowania tajemnicy wynika także z przepisów Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej i Godności Zawodu (KEA). Przepisy tego aktu normatywnego mają wprowadzić charakter wewnętrzny, a zatem co do zasady wiążą wyłącznie członków samorządu adwokackiego, jednak nie sposób ich pominąć przy analizie zasad zachowania poufności przez adwokatów, tym bardziej, iż nakładają one na nich liczne obowiązki oraz sankcje za ich ewentualne naruszenie. Należy podkreślić, że zgodnie z brzmieniem § 19 KEA adwokat zobowiązany jest zachować w tajemnicy oraz zabezpieczyć przed ujawnieniem lub niepożądanym wykorzystaniem wszystko, o czym dowiedział się w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych, w tym także akta, wiadomości, notatki i dokumenty dotyczące prowadzonej przez niego sprawy. Tajemnica adwokacka ma charakter nieograniczony w czasie i dotyczy informacji uzyskanych zarówno od klienta, jak i od innych osób. Naruszenie zaś omawianego obowiązku rodzi odpowiedzialność dyscyplinarną adwokata mogącą skutkować nawet wydaleniem z adwokatury.

Charakter i procesowa rola tajemnicy obrończej i adwokackiej jednoznacznie świadczą o konieczności bezwzględnego stosowania obowiązujących przepisów prawa, nie tyle dla zapewnienia komfortu i gwarancji procesowych obrońcy, co w celu realizacji konstytucyjnego i ustawowego prawa do obrony osoby, której dotyczy postępowanie karne, i której realizując ustawowe powinności obrońca udziela pomocy. Ich naruszenie godzi w podstawowe i konstytucyjne prawa obywatelskie oraz jest sprzeczne ze standardami rzetelnego funkcjonowania w demokratycznym państwie prawnym. Z tego względu jednoznacznie negatywnie należy ocenić wszelkie praktyki organów państwowych objawiające się naruszeniem obowiązujących zakazów dowodowych związanych z ochroną tajemnicy adwokackiej, a także związane z nimi immanentnie naruszenia prawa do obrony. W powyższym kontekście z najwyższym zaniepokojeniem odbierać należy napływające do Naczelnej Rady Adwokackiej informacje o przejawach niezgodności działań Prokuratorów powszechnych jednostek prokuratury z przepisami służącymi do ochrony tajemnicy adwokackiej jako jednego z konstytucyjnych aspektów prawa do obrony.

W taki też sposób postrzegać należy przekazywane Naczelnej Radzie Adwokackiej przez poszczególne Izby informacje o występujących w praktyce przypadkach podejmowania przez Prokuratorów powszechnych jednostek prokuratury czynności zmierzających do uzyskania informacji procesowych w sposób naruszający wymienione wyżej regulacje służące ochronie tajemnicy obrończej oraz tajemnicy adwokackiej. Wskazując na sygnalizowane przez przedstawicieli samorządu adwokackiego przypadki naruszeń przepisów chroniących tajemnicę obrończą, podnieść należy, że wedle informacji przekazanych Naczelnej Radzie Adwokackiej przez Okręgową Radę Adwokacką w Katowicach na terenie jej właściwości miało miejsce przesłuchanie adwokata w charakterze świadka, dotyczące okoliczności związanych bezpośrednio z obroną podejrzanego prowadzoną przez niego w tym postępowaniu (Prokuratura Okręgowa w Bielsku-Białej, sygn. V Ds 27/11/S). Dokonując opisaney czynności procesowej, prowadzący postępowanie Prokurator naruszył art. 178 pkt. 1 k.p.k. statuujący bezwzględny zakaz dowodowy, dotyczący zakazu przesłuchiwania obrońcy, a następnie zwrócił się do Rzecznika Dyscyplinarnego Okręgowej Rady Adwokackiej w Katowicach z prośbą o informację, czy przesłuchany adwokat może nadal reprezentować podejrzanego, a to w związku z treścią § 22 ust. 2 Zbioru Zasad Etyki Adwokackiej. W przedstawianej sytuacji niewątpliwie działanie Prokuratora nie tylko miało na celu realizowane z naruszeniem prawa uzyskanie materiału dowodowego od adwokata, ale także

prowadziło do próby ograniczenia klientowi prawa do obrony, poprzez pozbawienie obrońcy możliwości dalszego prowadzenia sprawy.

Analogiczny przypadek odnotowała Okręgowa Rada Adwokacka w Płocku, gdzie jeden z adwokatów już po ustanowieniu go obrońcą dwóch podejrzanych otrzymał wezwanie z Prokuratury Apelacyjnej w Warszawie (sygn. V Ds. 39/03/SP/OZ) do osobistego stawiennictwa w charakterze świadka. Przeprowadzone w tej sprawie przesłuchanie obrońcy dotyczyło informacji, jakie uzyskał w związku z udzielaniem pomocy prawnej podejrzanemu, a zatem informacji objętych bezwzględnych zakazem dowodowym. Pomimo faktu, iż wezwany w charakterze świadka adwokat w trakcie przesłuchania, które odbyło się w obecności Wicedziekana Okręgowej Rady Adwokackiej w Płocku, nie ujawnił żadnych informacji mogących mieć znaczenie dla sprawy oraz poinformował o próbie naruszenia przez organ procesowy bezwzględnego zakazu dowodowego, Prokurator zdecydował się na umieszczenie jego nazwiska w akcie oskarżenia na liście świadków, co skutkowało utratą zaufania klienta do obrońcy, a także naruszeniem przysługującego mu prawa do obrony.

Kolejny przypadek próby naruszania bezwzględnego zakazu dowodowego wynikającego z art. 178 pkt 1 k.p.k. miał miejsce wobec adwokata z Izby Adwokackiej w Warszawie, który pełnił funkcję obrońcy w toku postępowania przed Sądem Rejonowym w Zwoleniu i w II instancji przed Sądem Okręgowym w Radomiu. Obrońca został wezwany do złożenia zeznań w charakterze świadka w toku późniejszego postępowania przygotowawczego dotyczącego składania fałszywych zeznań. Przesłuchanie miało dotyczyć treści przebiegu rozprawy, na której pełnił on funkcję obrońcy. Adwokat został również wezwany do przedłożenia znajdujących się w jego posiadaniu „dokumentów istotnych dla sprawy”. Wykonując opisane wyżej czynności, Prokurator zamierzał zatem bezprawnie uzyskać od adwokata informacje, o których ten dowiedział się w związku z wykonywaniem obowiązków zawodowych, w tym w szczególności zobowiązał go do przedłożenia dokumentów z akt podręcznych, objętych bezwzględną tajemnicą obrończą.

Ponadto, według informacji pochodzących z Izby Adwokackiej w Warszawie, jeden z adwokatów został wezwany na przesłuchanie do Prokuratury Okręgowej w Płocku w sprawie do sygn. V Ds. 34/11, ściśle związanej z postępowaniem prowadzonym przez Prokuraturę Okręgową w Warszawie (sygn. V Da 116/09), w którym pełnił on wówczas funkcję obrońcy podejrzanego. Pytania zadawane adwokatowi w trakcie przesłuchania

dotyczyły wprost czynności faktycznych podejmowanych przez niego w sprawie, w której było obrońcą. Była to zatem kolejna próba naruszenia przez organ postępowania przygotowawczego bezwzględnego zakazu dowodowego, jakim objęta jest tajemnica obrończa.

Zgodnie z informacją uzyskaną od Okręgowej Rady Adwokackiej w Toruniu, na terenie Izby Toruńsko-Włocławskiej doszło do naruszenia tajemnicy adwokackiej przez Sąd Rejonowy we Włocławku (sygn. II Kp 956/11), a to wobec zwolnienia od obowiązku jej zachowania adwokata w sytuacji, gdy nie było to niezbędnie konieczne, a okoliczności mające znaczenie dla sprawy mogły zostać ustalone na podstawie innych dowodów. Prokurator prowadzący postępowanie zdecydował o pozyskaniu materiału dowodowego w pierwszej kolejności z zeznań adwokata w trybie art. 180 § 2 k.p.k., nie bacząc na fakt, iż nie wyczerpał dostępnych mu innych środków dowodowych. W sytuacji, w której organ procesowy miał możliwość ustalenia konkretnych okoliczności w odmienny sposób, już samo wystąpienie do Sądu z wnioskiem o zwolnienie z tajemnicy zawodowej uznane winno zostać za sprzeczne z przepisami prawa.

W zakresie działania Izby Adwokackiej w Krakowie odnotowano dwa przypadki nadużycia imperium przez organy postępowania przygotowawczego związane z naruszeniem art. 225 § 3 k.p.k. tj. z pozbawionym podstawy prawnej zatrzymaniem przez organy procesowe dokumentów obejmujących okoliczności związane z wykonywaniem funkcji obrońcy. Pierwsza sytuacja dotyczyła przeszukania przeprowadzanego w siedzibie spółki, w trakcie którego dokonano zatrzymania danych informatycznych znajdujących się na dysku komputera będącego własnością spółki, a służącego do pracy aplikantowi adwokackiemu. Zdaniem organu okoliczność, że komputer należał do spółki uzasadniała założenie, że zarówno twierdzenia aplikanta adwokackiego, jak i przedstawiciela spółki dotyczące zawartości dysku budziły wątpliwości. Natomiast telefoniczne oświadczenie obrońcy nie mogło wywołać skutku w postaci zaniechania zatrzymania danych przez organ, gdyż przepis art. 225 § 3 k.p.k. dotyczy, zdaniem organu, tylko oświadczeń osoby, od której żąda się wydania rzeczy i z tego względu adwokat może je złożyć jedynie osobiście, w miejscu prowadzenia czynności. W konsekwencji powyższego, w analizowanej sprawie, dane informatyczne zawierające m.in. dokumenty objęte tajemnicą obrończą zostały zabezpieczone i przekazane do dyspozycji sądu (Sąd Okręgowy w Krakowie, Wydział III Karny,

sygn. III Kp 481/10). Tym samym doszło do naruszenia przepisu, statuującego jedną z podstawowych gwarancji, tj. niejawności dokumentów zawierających tajemnicę obrończą.

Do naruszenia przepisu art. 225 § 3 k.p.k. przez organ postępowania przygotowawczego doszło także w Krakowie, w czasie przeszukania miejsca zamieszkania aplikanta adwokackiego przez Centralne Biuro Śledcze. W trakcie tej czynności zatrzymane zostały dokumenty, w których posiadanie aplikant adwokacki wszedł z związku z wykonywaniem czynności zawodowych dla swojego patrona. Zdaniem organu procesowego aplikant adwokacki nie był obrońcą w rozumieniu art. 225 § 3 k.p.k., lecz inną osobą, od której żądano wydania rzeczy, a jego oświadczenie co do zawartości dokumentów budziło wątpliwości. W konsekwencji Centralne Biuro Śledcze dokonało zajęcia akt podręcznych obrońcy, co prowadziło do ujawnienia tajemnicy obrończej. Postępowanie organu stanowiło rażące naruszenie prawa, co zostało potwierdzone przez Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 26 października 2012 r., sygn. I KZP 12/11, który jednoznacznie stwierdził, że aplikant adwokacki zastępujący adwokata w sprawie karnej jest „obrońcą” w rozumieniu przepisów Kodeksu postępowania karnego.

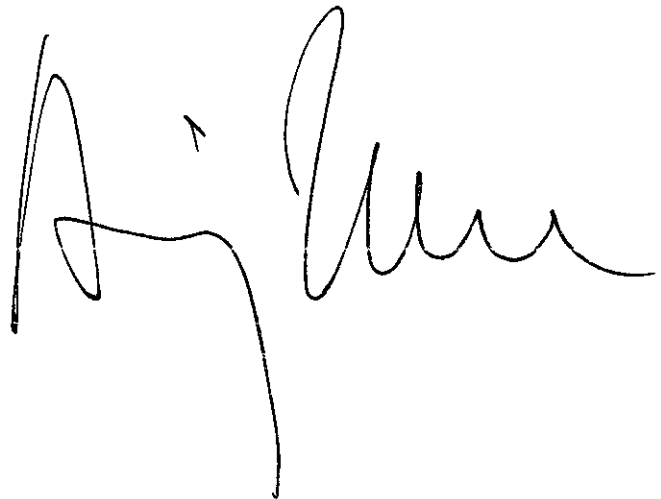
Powyżej przedstawione przypadki dotyczące praktyki wzywania adwokatów na przesłuchania w charakterze świadka w sprawach, w których pełnią lub pełnili oni funkcje obrońcy oraz naruszania w inny sposób prawa do obrony stanowią jedynie egzemplifikację odnotowanych przez Naczelną Radę Adwokacką wypadków naruszenia prawa do obrony w sferze związanej z ochroną tajemnicy obrończej. Działając imieniem organu samorządu adwokackiego, wyrażam głębokie zaniepokojenie tego typu zjawiskami, w tym przede wszystkim ich zakresem i liczebnością. Pragnę ponadto wskazać, że omawiane praktyki organów państwowych częstokroć łączone są ze stosowaniem podsłuchu rozmów adwokata z jego Mandantem. Wobec tego typu działań Naczelna Rada Adwokacka ma nie tylko prawo, lecz również obowiązek podejmować stosowne interwencje, mające na celu przede wszystkim współdziałanie w wypracowaniu wspólnego stanowiska i eliminowanie sprzecznych z prawem praktyk, godzących w istocie nie w samorząd adwokacki, lecz w podstawowe i konstytucyjne prawa jednostki.

Mając na uwadze naprowadzone wyżej okoliczności zwracam się z uprzejmą prośbą o podjęcie przez Pana Prokuratora Generalnego stosownych czynności mających na celu analizę wskazanych wyżej przypadków oraz o wyjaśnienie, czy i ewentualnie z jakich

powodów doszło do sygnalizowanych powyżej naruszeń zakazów dowodowych przez organy procesowe, a tym samym do naruszenia prawa obrony.

Mając nadzieję, że przedstawione wyżej informacje mogą okazać się przydatne w zakresie analizy przestrzegania prawa, w tym w szczególności przestrzegania zasad rzetelnego procesu przez podległych Panu Prokuratorów powszechnych jednostek prokuratury, wyrażam zarazem przekonanie, że ich pełne wyjaśnienie leży nie tylko w interesie publicznym, lecz ma także znacznie z punktu widzenia społecznego odbioru i wizerunku Prokuratury.

z wyrazami szacunku,

A handwritten signature in black ink, consisting of a large, stylized initial 'A' followed by a series of connected loops and a long horizontal stroke.